

SZMORAD CSABA

A CENTRÁLIS SZELLEMI TANÍTÁSOK ÉS AZ ASZTROLÓGIA KAPCSOLÓDÁSI PONTJAI

A mai – bevezető jellegű – előadásban az asztrológia adekvát megközelítésével kapcsolatos nézeteimet szeretném röviden előadni. Az asztrológiáról tudjuk, hogy a nagy szellemi tradíciók mindegyikében megtalálható szakrális tudomány, és minden esetben olyan méltóságot képviselt, olyan pozíciót vagy rangot, ahol nem a legcentrálisabb szellemi kérdéseket, nem a legcentrálisabb szellemi tanításokat fejtették ki, hanem egy vonatkoztatott tradicionális ágat, mondhatjuk úgy, hogy egy közbülső rangot tulajdonítottak neki.

Ennek nyilvánvalóan az az oka, hogy az asztrológia – és erről ma még sok szempontból szeretnék beszélni – elsősorban a kozmosznak, a térnek, az időnek és a szubsztancialitásnak a tudománya, és ily módon egy bizonyos értelemben mintegy alacsonyabb nívón helyezkedik el a centrális metafizikai kérdéseket tárgyaló doktrínákhoz viszonyítva.

Állandóan felvetődik az a probléma, a centrális metafizikai tanok szempontjából is, hogy a jelenkori embernek hogyan helyes megközelíteni a szellemi tanításokat. A buddhista, a hindu vagy egyéb tradíciók szellemi tanításainak a megközelítése első lépésben a doktrínákkal való megismerkedés, a princípiumoknak az írásbeli hagyomány által való megközelítése. Ugyanekkor, és arra a szellemi tradíciók folyton fel is hívták a figyelmet – egyfelől az írásbeli hagyományban, másfelől pedig, és ezt nem lehet eléggé hangsúlyozni, a közvetlen mester-tanítványi viszony keretén belül –, hogy nem elegendő a princípiumokat abban a fogalmi struktúrában birtokolni, birtokba venni, ahogyan az az első lépésben megjelenik, hanem azokat mintegy újra kell teremteni, megeleveníteni, élővé tenni, a névlegesség síkjáról felemelni, hogy valóban szellemi értelemben birtokolt realitássá válhassanak az ezekben elmélyedők számára.

A mai mondanivalóm egyik legfontosabb része az, hogy pontosan ugyanazok a problémák merülnek fel az asztrológia megfelelő megközelítésének kérdésében, mint amilyen problémák a szellemi hagyományok

megfelelő megközelítésénél megjelennek vagy felmerülnek. Tehát ha valaki szellemi utat kíván járni, ezt szeretné valamilyen értelemben megközelíteni, akkor mindenképpen végig kell gondolnia azokat a lehetőségeket, hogy a ma még a földön működő, élő, megtalálható szellemi karakterű megnyilvánulások tekintetében mintegy ráhagyatkozhat-e egyetlen szellemi tradícióra, vagy pedig nem. Személyesen is az a meggyőződése, hogy ez nem lehetséges. Ma már egyetlen, mondjuk úgy, hogy egy specifikus szellemi hagyomány kizárólagos megközelítésén vagy felvételén keresztül – főleg egy nyugati ember számára – nem áll fenn az a lehetőség, hogy ennek az egyetlen tradíciónak a tanításait, vallási gyakorlatát vagy esetleg beavatási gyakorlatát komolyan véve és abba beleburkolózva, a más tradíciók tanításai vagy praxiselemei felé nem nyitottan, ezen a specifikus egyetlen úton megbízhatóan járjon.

Meggyőződésünk, hogy a jelenkorban a legtöbb orientálódó meglehetősen hátrányos, a szellemi törekvéseket alig támogató környezetből indul, ezért arra van első lépésben szükség, hogy a különböző tradíciók tanításait megközelítve, azokban elmélyedve, létrehozson egy olyan együttlátást, tehát egy olyan szinopszist, amelyben mindegyik specifikus megnyilvánulás lényegét ragadja meg, ahonnan mintegy rátekinthet az egyes tradíciók tanításaira, és esetleg ez – amit megvalósít, megragad, kialakít – az egyik konkrét tradíció tanításainak sem felel meg „tökéletesen”, azoktól egy bizonyos értelemben fölfelé eltávolodik. Tehát több irányba orientálódni, több tradicionális tanítást megismerni, ezeknek az esszenciális kivonatát megragadni és autonómiát szerezni ebben a pontban – ebből az autonóm pozícióból mintegy újratерemteni azt a viszonyulást, ami a tájékozódás fázisában fennállt.

A tájékozódás fázisában az ember még nincs újratерemtő vagy egy intuitíve birtokló állapotban, amikor viszont megragadja a közös lényegét, akkor minden addig megismert területtel mintegy újratерemti a viszonyát, és akkor megvalósíthat egy olyan rendet önmagában, olyan látást, amely valóban szelleminek nevezhető, amely már nem névleges viszonyulást jelent az egyes tradíciókhoz; amelyben a princípiumokat, a szellemi tanításokat – vagy amit megismer a realizációs mozzanatokról vagy a kultuszokról – már nem informatíve tudja, hanem egy benső esszenciális értés értelmében tudja azt, hogy ezek hová mutatnak. Ez az útja annak, ahogyan a jelenkori ember először a gondolkodás területén,

azután ezt fokozatosan kiterjesztve lényének és létének minden egyéb területére, valamilyen módon elindulhat a szellemi úton.

Az asztrológia kapcsán pontosan ugyanezek a kérdések merülnek fel. Van egy asztrológiai hagyomány, és minden tradícióban – ahogyan említettem – találhatunk egy ilyen szférát, ahol az asztrológia mint szakrális tudomány megjelenik, amellyel kapcsolatban informatíve tájékozódhatunk arról, hogy például a nyugati antikvitás asztrológiája egyáltalán milyen volt.

Amit meg lehet abból találni még könyvekben, azt megismerheti az ember. Megismerhet például bizonyos elemeket a közép-amerikai indiánok asztrológiai hagyományából, és máshonnan is. Ez a tájékozódás fontos, de ugyanaz a probléma vele, mint hogyha valaki a buddhizmusról elolvas egy csomó könyvet, de valójában a tájékozottsága egy bizonyos értelemben névleges marad, és nem tudja igazából, hogy hogyan induljon el, hogy mit kezdjen mindezzel.

Az asztrológiával kapcsolatban is az a feladat, hogy miközben megismerkedünk az elemtan, a kifejtéstan és az asztrológia más ágazatainak a részleteivel, vagy mindazzal, amit ebből megismerhetünk, valamilyen módon törekednünk kell arra, mégpedig nagyon élesen és tudatosan, hogy ez ne passzív módon hordozott tudás maradjon, hanem próbáljuk meg az asztrológia méltóságát meghaladó szellemi tanítások princípiumaihoz folytonosan hozzákötni – mert a szellemi hagyomány része az asztrológia, tehát nem lehet attól elszigetelten kezelni. Ez az elszigeteltség akkor is fennállhat, ha valaki névleg folyton azt mondja, hogy „ez az asztrológia, amit én képviselni vagy művelni szeretnék, a metafizikai tradicionalitás princípiumaihoz kapcsolódik” – de valójában nem kapcsolódik ahhoz.

Törekedni kell arra, hogy minden egyes részlet vizsgálatakor, minden egyes részlet megértésekor, mondjuk úgy, hogy minden szakkérdés megközelítésekor, az asztrológia szintjét meghaladó szellemi tanításokban való elmélyedés által megszerzett benső tisztánlátás hasson át minden részletmozzanatot; ehhez állandóan és élő módon kössük hozzá az asztrológiai praxis művelését.

A jelenkorban hasonlóképpen rengeteg probléma van az asztrológiával is, elég, ha arra gondolunk, hogy például a buddhizmust, vagy amit némelyek annak neveznek, milyen különböző névokon képviselik, hogy mit nem merészelnek buddhizmusnak vagy szelleminek nevezni. Tehát az

asztrológiával is hasonló a helyzet. Most a magazin-asztrológiát nem említem, mert ez nyilvánvalóan egy nevetséges szemét, de amikor valamivel e fölött művelik az asztrológiát, akkor is rendkívül nagy a szórás abban, amit az ember a világban találhat. Ha egy modern asztrológiai könyvet megvesz valaki, láthatja, milyen óriási különbségek mutatkoznak abban, hogy hogyan képviselik ezt a tudományt. És ezután tájékozódunk kell ebben a káoszban.

A tájékozódásnak az egyetlen kulcsa az, amiről eddig beszéltem: az egyébként is feladatként kitűzendő szellemi tájékozódás és egy szilárdság megszerzése a szellemi úton. Az első lépésben szemléleti vonatkozásban – és ez az, amiből az asztrológia felé meg kell nyilvánulnunk, amiből az asztrológia felé fordulunk kell, és ahogy mondtam, nem megengedve azt, hogy az ember csak névleg álljon kapcsolatban a centrális szellemi princípiumokkal, a centrális szellemi sík körébe tartozó meglátásaival, miközben az asztrológiát műveli.

Még egy megjegyzés, ami idetartozik: a centrális szellemi tanítások esetében is lehetséges pozitív terminusokban beszélni valamiről, tehát állítani azt, hogy a metafizikai Centrum, az Abszolútum, a mindennek-fölötti, a kozmosz-fölötti, a nem-teremtett, a minden teremtettségen túli. Állító mondatokat mondok, de hogyha megfigyeljük, akkor az érvényes jelenkori szellemi tanításokat képviselők szóhasználatában igen nagy hangsúlyt kapnak azok a megfogalmazások, amelyek valamit tagadva próbálják bemutatni azt, hogy mi a helyes út, hogy mi a helyes irány. Például hogy a szellemi út az akaratlagossághoz köthető, a tudatossághoz, a relatíve birtokolt szabadsághoz, és nagyon fontos hozzátenni, hogy az, ami nem akaratlagos, nem tudatos és nem szabad, ami automatizmusként működik, ami a tudatosság hiányában történik az emberrel, amire kényszeríti valami, az nem lehet megfelelő szellemi út. Tehát ezeknek a negatív, indirekt megfogalmazásoknak nagyon fontos szerepe van. Például a centrális szellemi tanítások körében, amikor a világban megnyilatkozó irányzatokról beszélünk, akkor nagyon fontos az, hogy ezeket általában kritikával illetjük, de ezek a kritikák nem egyszerűen a világban megnyilvánuló álszellemi és ellenszellemi irányzatoktól való távortartás céljából fogalmazódnak meg, hanem ezek a kritikák indirekt módon a megfelelő irányba orientálhatnak.

Amikor az ember belátja, hogy az hogyan nem megfelelő, azzal indirekt módon a melléfogásoknak vagy a tévutaknak vagy a téves mozzanatoknak egy szériáját tudja magában lezárni. Tehát éppen azért, mert a jelenkorban rendkívül sok téves mozzanat, tévút vagy tévtanítás jelent meg, amennyiben az időben képviselni szeretnénk az örök igazságokat, akkor ebben a képviselésben egyre nagyobb szerepet kell kapnia annak, ami a kritika, ami a nem megfelelő elutasítása. Gondoljunk arra, hogy amikor László András az adekvát asztrológiát jellemezte, nagyon sok ilyen elutasító kitételt fogalmazott meg.

Ilyen például a „hatások” szemléletének elutasítása. Nem hatásokról van szó. Elég nehéz ezt állító módban kifejezni, vagyis sokkal problémásabb állító mondatokkal érzékeltetni, hogy az asztrológia érvénye hogyan ragadható meg, de már az is egy eredmény, ha a jelenkorban működő, az általánosan elfogadott téveszméket megpróbáljuk magunkban visszaszorítani. Az asztrológia érvényének a kérdésénél el kell mondanunk, hogy nem fizikai hatásokról van szó, nem okkult hatásokról van szó, és hogy valójában miről van szó, az egy nehezebben kifejezhető dolog. De ezeknek a tagadó mondatoknak nagyon nagy szerepe van, és ismétlem, nem egyszerűen azért, hogy valamit hogyan ne csináljunk, hogy valamit hogyan ne fogadjunk el, hanem azért, mert mindebben egy olyan lehetőség is megjelenik, ami valóban a megfelelő irányba fordíthatja a figyelmünket. A magam részéről például mindig törekedni fogok arra, hogy egy adott téma kapcsán taglaljam azokat a melléfogásokat vagy téves hozzáállásokat, amelyek tudomásomra jutottak az adott kérdéskörrel kapcsolatban, mert ez fontos.

Még ehhez kapcsolódóan egy másik szempontból is párhuzamba állítanám a szorosan szellemi kérdésekkel kapcsolatos tanulmányokat az asztrológia tanulmányozásával. Az egyes szellemi hagyományok specifikus valóságait tekintve, és a metafizikai tradicionalitást, amely a korábban említett szintézist képviseli a világ felé, mindkettő szerint van a hagyományoknak az egyik ága, az alászállónak nevezhető ág, amelyben a doktrínák nyilvánulnak meg a világ felé – és ez egy rendkívül fontos oldala a hagyományoknak, és általában a szellemiségnek, a szellemi életnek –, másfelől pedig ott van a szellemi realizáció, amely az egésznek a volta-képpen célja, az, hogy az ember – inkább mondjuk úgy, hogy a földi-emberi világban önmagára ismerő individuum – egy szellemi út során ön-

magát az eredeti állapotba és az állapotokon túli állapotba transzformálja. Nyilvánvaló, hogy szorosan a realizációs kérdésekről nem lehet semmit előadni, de azért fontosnak tartom éppen az asztrológia szempontjából – pontosabban az asztrológia szempontjából is – annak a hangsúlyozását, hogy első lépésben hogyan lehetséges a realizációhoz viszonyulni.

Itt arról van szó, hogy például a szellemi aktivitás során, amikor az ember megismerkedik egy tanítással, akkor milyen tudati funkcionálitása az, milyen tudati funkcióval közelít a szellemi tanítások felé, vagy bármi felé. Itt tehát azt a tudati funkciót kell kezdetben előtérbe helyezni, ami a lehető legmegbízhatóbb, és ez a gondolkodás, mert ez lehet a legautonómabb. Egyébként a gondolkodás sem automatikusan pozitív, de a gondolkodás egy olyan tudati funkcionálitás, amit ha valaki elkezd fokozatosan gyakorolni, akkor egyre megbízhatóbbá válik. Már első lépésben is nagyon sok tévutat vagy téves mozzanatot segít kizárni az összeszedett, racionális gondolkodás, és ugyanakkor ez az a tudati funkcionális környezet, ami a legideálisabb az intuíciók számára. Tehát a tényleges racionalitás fölötti megragadás számára a gondolkodás mint atmoszféra a legmegbízhatóbb, mondjuk úgy, hogy a legjobb táptalaj.

Ugyanakkor vannak az individuumban, az emberi individuum világában más tudati funkciók is – ilyen az érzés, az akarat, és még sok minden: a képzetalkotás, a tapasztalás stb. Itt arról van szó, hogy valójában az asztrológiát nem lehet kizárólag racionálisan művelni, tehát nyilvánvaló, hogy az asztrológia tanulmányozása során vannak olyan területek, olyan elemek, összefüggések, amelyeket racionális síkon is valamilyen mértékben birtokba lehet venni, ami racionális síkon is valamilyen mértékben eligazító. Talán még a megismerés princípiumát is ide lehetne vonatkoztatni, mert bizonyos dolgokról tájékoztat, de nem lehetséges a *ratio discursiva* funkcionális síkján asztrológiát művelni.

Nyilvánvaló, hogy amikor a princípiumokról van szó, mondjuk a Jupiter princípiumáról, a Mars princípiumáról, akkor már a legtájékoztalabb és önmagát nem művelő emberben is több minden mozdul meg, mint valamiféle racionalitás. Általában itt az érzéseket lehet megemlíteni, de ehhez rögtön hozzá kell tenni a következőt: állandóan napra késznek kell lenni abból a szempontból – és ez rögtön önismereti kérdés is, nem pszichológiai értelemben, hanem funkcionális értelemben –, hogy az az adott funkció milyen fokon működik. Valójában, amit a jelenkorban ér-

zésnek szokás nevezni, az megbetegedett érzés, amely talán meg sem érdemelné az érzés elnevezést, és ebben a megbetegedett és racionális, vagy nem ritkán a racionalitás-alattiságot jelentő funkcióban egy lagymatag és kaotikus valamit alkotó, romlott funkcionális elegy az, amiben megjelenik valami, ami mondjuk a Jupiter princípiumáról szól.

Tehát egyrészt a racionalitás nem kellő fokon áll. Nagyon gyakran az érzések még alacsonyabb fokon állnak, és ugyanakkor még ebben a rongált vagy romlott tudatállapotban is van valami abból a princípiumból, amit például a Jupiter princípiumának nevezünk. Valami még jelen van. A szomszéd bácsi, aki mondjuk értelmes, elmegy egy könyvesboltba, és vesz egy asztrológiakönyvet. Kinyitja, és azt olvassa a Jupiterről, hogy... – és akkor eme funkcionális fokon fog benne valami rezonálni erről. Mármost ez még mindig értékelhető valami. Gondoljunk arra, hogy egy jelentős része a kortársainknak egyszerűen semmit sem tapasztal önmagában, ami ennek megfelelő lenne. A Jupiter-princípiumot, a Mars-princípiumot vagy a Mercurius-princípiumot a világban semmilyen fokon nem tudja megragadni. Egy másik része viszont igen. Valamilyen módon meg tudja mondani, hogy egy adott tapasztalatban ő egy jupiteri vonást lát, mercuriális vonást stb. lát. Tegyük fel, hogy nem névlegesen, a racionális tanulmányai által tesz ilyen kijelentéseket, hanem úgy, hogy ezeket valamilyen közvetlen tapasztalásra alapozza. Itt azért ez a semminél egy magasabb fok, mert a megkülönböztetni tudás képessége már jelen van, és valami olyasmivel kapcsolatban van jelen, ami eredetét tekintve szupraracionális fokról származik. Viszont pillanatnyilag még annál is alacsonyabban van, mint amilyen a racionalitás foka, mert egy inverz analógia értelmében lezuhant, és a racionalitás egy lelki hullámmásban bukkan föl-föl, mint valami összetörött hajónak valamiféle alkatrésze.

A princípiumokat, a princípiumok viszonyait, mindazt, amit az asztrológiai elemtan, kifejtésan, prognosztika átadni hivatott, akkor tudjuk megfelelően, éveken át tartó elmélyedés következtében igazán megközelíteni, ha közben műveljük önnön tudati funkcióinkat. Gondoljunk arra, hogy például amikor a gondolkozás megismerővé válik, azokban a pillanatokban és azokban a mozzanatokban valójában a gondolkozási nívó határozott meghaladásáról van szó. Tehát egy inventív vagy intuitív mozzanatról, amelyről esetleg a gondolkozó nem veszi észre, vagy nem tudatosítja, hogy a racionalitás síkját egy pillanatra meghaladta, és aztán ez a

tudati nívó újra visszahanyatlik a racionalitás körébe. Ebben a pillanatban mintegy kitört a racionalis struktúrából, mert lendületet vett a racionalitás fokán, majd egy pillanatra – hasonlat – kiszakította a boltozatot, fény tört be, majd visszaájul a racionalitásba, és az a pici fény megvilágítja azt a síkot, amiről a racionalitás síkján a lendületet vette. Akkor megértem azt, hogy... De valójában ebben jelen volt egy intuitív pillanat.

Ezekben az intuitív pillanatokban olyasmi valósul meg, amit általában megértésnek vagy értésnek nevezünk, de hangsúlyozni kell, hogy ez egy-részt – ahogy mondtam – racionalitás fölötti tudati nívót implikál, másfelől ebben az inventív vagy intuitív állapotban az értés és az érzés egysége valósul meg egy kifejezhetetlen pontban, amely az igazi értés és érzés egysége. A *sensus* szó egyszerre jelent érzést és értést, és arra az eszmei pontra utal, amelyben ez a két tudati funkció még egy meg nem bomlott egységet valósít meg. Általában nem ilyen tudati nívón közelítünk meg valamit; ez általában szétesik racionalitásra, racionalis gondolkozásra és olyan érzésre, amely kissé elszabadult, „a bolond feje után megy”, és így nem igazán megbízható. Esetleg valamilyen értelemben megőrzi annak a princípiumnak a karakterét, a „színét”, az „ízét”, amelynek mintegy a töredéke, azt az erőt viszont elveszíti – és most az érzés oldaláról beszélek –, hogy mutasson valami felé. Az orientáló erejét veszíti el ebben az önmagára hagyott állapotban.

Ha mindent elolvasunk a Jupiter-princípiumról, amit elmondanak az asztrológiakönyvek – „a szintézis, a jovialitás különböző formái az emberi megnyilvánulásokban” és így tovább –, akkor kialakul valami, ami egy amolyan érzésszerűség, de ez önmagában nem mutat valahová. Ha ezt igazán érteni akarom, akkor az ezzel kapcsolatos viszonyomat valamilyen módon intenzívvé kell tennem, mert ez így passzív, egy edénybe összegyűjtött jellegzetesség-csomag, amelyből önmagában nem következik semmilyen szellemi irány.

Tehát fokozatosan tökéletesíteni kell az érteni tudást, az érezni tudást, és ezeket meg kell próbálni egy egységre visszavezetni, amit intuitív megragadásnak nevezhetünk. Azt a fajta érzékenységet, amely számos jelenkori emberben megvan – vagyis hogy képes különbséget tenni a jupiteri vonások, a marsi vonások és egyebek között –, ezt a fajta érzékenységet felemelni és művelni kell, és semmiképpen sem lesöpörni vagy megszüntetni. Például mindarról, amit a Marssal kapcsolatban közönsé-

gesen az ember érezhet, tudatosítania kell, hogy ez egy intuíciónak, annak a szintnek a maradványa, amikor egy értés fölötti értesben igazán tudtam, hogy mi ez a princípium.

Ami ebből maradt, az bizonyos értelemben értékes, mert az újra-megragadás valamiféle bázisát jelentheti, valamiféle kiindulási pontot, viszont ehhez a maradványok bázisán egyre jobban el kell mélyíteni, gazdagítani, kiteljesíteni az aktivitást, a megérthetőt és érezhetőt fokozatosan valamelyest fölemelni, és az intuíciónak egyesíteni. Tehát ez az útja. Persze ez nem olyasvalami, hogy: „na gyerünk, csináljuk!” Tehát ez nem olyasmi, amit elő lehetne írni. Egy életen keresztül törekedni kell a szellemi princípiumokat egyre mélyebben és mélyebben megragadni.

Különböző fokozatokon lehetséges érteni. És nyilvánvalóan valamilyen fokon már kezdetben is ért az ember, a kezdeti fokon is vannak gyümölcssei az asztrológia művelésének vagy a különböző szellemi tanításokban való elmélyedésnek, de ezt soha nem szabad, jobban mondva idő előtt nem szabad beteljesítettnek, célba értnek tekinteni.

A princípiumokra visszatérve: A princípium *arkhé*, kezdet. *A princípium nem valami*. A legtöbb jelenkori érdeklődő ha a centrális tanításokat közvetítő szellemi doktrínák kapcsán Jézus Krisztussal, Sívával, vagy bármilyen princípiumot mitologikusan vagy szimbolikusan kifejező alakkal találkozik, úgy fogja ezeket föl, mint ahogyan a platóni ideákat, hogy azok „ilyen kis ködöcskék”, olyan szubtilis „dolgo”, amelyeknek erejük, hatalmuk van, az érzékszervek számára többnyire rejtetten, de érintik az életet, irányítják, befolyásolják azt, de „valamicsodák”, végül is „dolgo”. Például a Jupiter-princípium is valami hasonló módon valósul meg a legtöbb asztrológiával foglalkozónál, legalábbis bevezető fokon. Viszont mindezekkel kapcsolatban az a helyzet, hogy a princípium azt jelenti, hogy: kezdet. Azt jelenti, hogy annak a specifikus szellemi realitásnak, erőnek, hatalomnak a kezdete. Nem valami, hanem egy kiterjedés nélküli pont.

És ha valóban – nemcsak névlegesen – kapcsolódunk a szellemi tanításokhoz és azon belül is főképpen a szolipszizmusoz, akkor azt kell mondanunk, hogy „én mint az” – tehát a princípium, mondjuk úgy, hogy originálisan vagy a megvalósítottságban én vagyok, egy specifikus modalitásom szerint. *Én mint Jupiter; én mint Mars*. Nem a földi-emberi világhoz kötött és annak jórészt alávetett individuum énsége szerint, hanem

a realizáció alanya, a mindenkori énség az „én mint az”. És végül én mint a *metafizikai alany*.

Tehát megismerni igazából önmagamként kell. Önmagamságként mint földi-emberi individuumként, aztán magasabb fokon mint kozmikus önmagamságként, egyre magasabb fokú kozmikus önmagamságként, és végül abszolút metafizikai önmagamként, bár ez utóbbi már nem az a szféra, amelyre az asztrológiát érvénnyel lehetne vonatkoztatni.

Egyébként fordított irányban – fokozatosan rátérve az asztrológia érvényességének a kérdésére – egyáltalán ezért van meg az individuális létemben, a világomban, az érzésvilágomban maradványszerűen az asztrológiából bármi, mert *kozmikus és metafizikai önmagamként mindez én voltam*, és bukott vagy alászállt állapotomban ezt mintegy elveszítve, elveszítettem ezzel a közvetlen kapcsolatot, mert önmagammal elveszítettem a közvetlen hatalmi-uralmi kapcsolatot, és ennek egy része mintegy kihelyeződött, eltűnt.

E kihelyeződés teremti meg például az asztrológiai hagyományt a múltban. Tehát nem az emberből, hanem önmagamból következik minden. Ez egy nagyon komplex kérdés, amelynek a végiggondolása nagyon fontos az asztrológia érvényének a tisztázásakor. A princípiumokat úgy mond kívülről közelítjük meg, de nem szabad szem elől téveszteni azt, hogy egy egyre intenzívebb megragadás szükséges, mert különben nem tölti be a funkcióját az asztrológia, mert végül is nem az a fő funkciója, hogy horizontálisan mintegy eligazítson, hanem hogy a realizációt segítse és támogassa, hogy az asztrológiában élő tudásomat is arra használjam, hogy a szellemi célokat segítsem vele.

Rendkívüli jelentőségű, hogy a princípium *nem valami*. Így közelítjük meg, a maradványokon, az öntapasztalás maradványain keresztül, de a megfelelő megközelítés útja egybeesik önmagam egyre közvetlenebb megközelítésének vagy megismerésének, felébredtésének az útjával. Tehát a Jupiter végső fokon én vagyok, mint egy hatalmas, kozmikus hatalom és erő és isten, én, mint „az”; és Jupiterként én most is élek valamilyen intenzitással önmagamban.

Ezek azok a megfontolások, amelyek igazából az asztrológia érvényének a megközelítésénél kulcsfontosságúak. Tehát az érvényesség kérdésére rátérve: tudjuk, hogy szeretik a hatásokat emlegetni, de valóban csak nagyon áttételesen és hasonlatszerűen lehet hatásokról beszélni. Azt is

lehetne mondani, hogy ez egy „szakkifejezés” az asztrológiában, de sem fizikai, sem kozmikus hatásokat nem helyes előtérbe helyezni akkor, ha a voltaképpeni miértjét vetjük föl az asztrológia érvényességének.

Miért van az, hogy érvényes egyáltalán? Van egy nagyon fontos kérdéskör, az analógia kérdésköre, ami szintén szorosan kapcsolódik az előbb elmondottakhoz. Tehát: amint fönt, úgy lent, ahogyan a dolgok az égen, úgy a földön, azaz a földi-emberi világhoz kötött individuális lét struktúrája egy megfelelés értelmében „hasonlít” a szupraindividuális, a földi-emberi világot meghaladó nagyságrendek struktúrájára. Ha az égen fizikai lenyomatként tapasztalok egy bizonyos konstellációt, akkor ez egy kozmikus (itt nyilvánvalóan nem a természettudomány értelmezésében említjük a kozmoszt) nagyságrendű szituációnak a lenyomata a fizikai világban, és ez egy általában rejtett módon – tehát nem túlságosan nyilvánvaló, fizikailag is megragadható módon – analógiában áll az ebben a pillanatban megszülető lénnel.

Az analógia valójában azt mondja ki, hogy az egyik dolog *olyan, mint a másik, hasonló*; viszont az analógia törvényét vagy tanítását sem lehetséges megérteni anélkül, hogy a Metafizikum Abszolútumot ne vonnánk be az értelmezésbe. Annak, hogy valamiknek a hasonlóságát megállapítjuk, önmagában nincsen orientáló ereje, nincsen istenigazából jelentése. Azt sem lehet megmondani, hogy miért áll fenn, kivéve, ha az egész létesülés kapcsán bevonjuk a metafizikai centrumot a képbe, és azt mondjuk, hogy a középpontból kisugárzó, teremtő aktivitás létrehozza a kozmoszt, és e középponton keresztül lehetséges megérteni azt, hogy miért hasonlít az egyik szféra a másikhoz: mert a középpont teremti hasonlóvá, vagy a középpont formálja hasonlóvá, a metafizikai centrum akarat fölötti akarat. Tehát az analógia szakrális tanítását sem lehetséges a centrális metafizikai szempontok bevonása nélkül igazából értelmezni.

Továbbá: az asztrológia nem vonatkoztatható bármire. Az asztrológia a kozmosznak, a térnek, az időnek a tudománya, és a kozmosz nem önmaga forrása, tehát sem lefelé – abban az irányban, ahol a szellemi erő mintegy elenyészik, tehát a test irányában –, sem az igazán centrális szellemi szférák irányában nem igazán vonatkoztatható. Ezekben az esetekben mintegy elveszíti az érvényességét. A kozmosznak, a kozmosz különböző fokozatainak a tudománya az asztrológia, és az, hogy ezt nem lehet bármire vonatkoztatni, ez megjelenik bizonyos olyan kérdésekben is, amelyek

a szorosan vett asztrológiai gyakorlatban találhatók. Tehát például nem lehet megállapítani egy horoszkópból – ezt eleve nem lehet megállapítani –, hogy minek a horoszkópja. Azután, ha tudjuk például, hogy az egy embernek a horoszkópja, akkor nem lehet megállapítani a horoszkópból az illető nemét. A *nem* valami nagyon mélyre vezető realitása az embernek – mélyre vagy más megfogalmazásban magasra. Szintén ide tartozik, hogy nem lehet a szellemi színvonalra közvetlenül következtetni. Pontosan azon összetevőkre nem lehet következtetni, amelyek valójában nem kozmikus tényezők, dominánsan nem kozmikus eredetűek.

Egy ember szellemi színvonala nyilvánvalóan nem olyasmi, amelyet a teremtettség valamilyen tényezőjével lehet igazából értelmezni. A szellemi színvonal a kozmosz-fölötti Abszolút Metafizikummal való egység, az ehhez való hűség, az ebbe az irányba mutató akarat és mindennek az eredményei stb.; mindennek a vonatkozásában lehet a szellemi színvonalat felfogni és értékelni, ezért nem lehet asztrológiai alapon a szellemi színvonalra következtetni.

Amennyiben lehet a szellemi színvonalra következtetni, az már nem szorosan asztrológiai következtetés, nem asztrológiai tudás szükséges hozzá, nem egy olyan látás, amit asztrológiának lehet nevezni.

Általában ez a helyzet az asztrológiai princípiumokkal vagy elemekkel, a bolygók közötti szögviszonyokkal, az aspektusokkal és mindazzal, amivel a gyakorlati asztrológia foglalkozik: ezek elsősorban egy arculatot, egy karaktert, egy kozmikus sajátosságot jelenítenek meg, és azt, hogy ez az adott személy esetében milyen színvonalon valósul meg, nem lehet a szorosan vett asztrológia tudományából mintegy kivonni.

Tehát valamire vonatkoztatható az asztrológia, más valamire pedig nem. A jelenkor egyik betegség tünete, hogy némelyek mindenre asztrológiát akarnak vonatkoztatni, arra is, amire jogosulatlan, arról nem is beszélve, hogy az, amit asztrológiának neveznek, esetleg valamilyen okkultista zűrzavar, amely nélkülöz minden összeszedettséget, még azt is, amit racionalitásnak vagy érvényes racionális gondolkodásnak lehet nevezni. Rendkívül sok ilyen jelenkori melléfogást lehet tapasztalni. Nem lehet asztrológiát vonatkoztatni minden további nélkül olyan területekre, ahol az autonómiának, a szellemi akaratnak igazán komoly szerepe van.

Ismeretes az a hármasság, amely az *astrosophia*, *astrologia*, *astronomia* hármassága. Itt az *astrosophia* bölcséleti nivót jelent, religi-

onális-bölcseleti nívóját mindannak, amit tágabban asztrológiának lehet nevezni, amely a szorosabban vett asztrológiát az asztrológia fölötti princípiumokkal, szellemi szempontokkal, gyakorlattal összeköti. Csillagbölcsességet jelent, azt a fokot, amelyhez ha funkcionalitást akarunk kötni – tehát tudati funkciót –, akkor mindenképpen az intuíció az, ami ide kapcsolható, azaz a tényleges megismerés, a tényleges bölcsesség fokán birtokolni azokat a területeket, amelyeket korábban alacsonyabb fokon, az asztrológia fokán még nem teljesen intuitív érzéssel, még nem intuitív gondolkozással közelített meg az ember. Ezzel azt is elmondtam, hogy az asztrológia fokát érvényesen művelheti az ember intuíció alatti fokon, feltéve, hogy az intuitív megismerés mint cél megmarad eközben.

A hármasság másik „szélső” tagja az asztronómia. Ebben sajátos helyzete van a csillagászatnak; én nem azt a tudati funkciót kapcsolnám ehhez, ami a racionalitás alatti fok funkcionalitása, magyarul nem úgy van, hogy intuitív vagyok akkor asztroszófiát művelek, ha összeszedetten racionális vagyok és törekszem arra, hogy egyre egészségesebb érzésekkel ragadjam meg az asztrológiai tényezőket, akkor asztrológiát művelek, ha meg beteg vagy megbízhatatlan érzésekkel, és racionalitás alatti, széteső gondolkozással közelítek valamihez, akkor ez tartozna ahhoz, amit ma csillagászatnak neveznek. Ez nem így van. Ez a harmadik tudati nívó nem tartozik semmihez.

Tudjuk, hogy a csillagászatot, vagyis az asztronómiát az ismert történelem túlnyomó részében egyszerűen nem választották külön az asztrológiától, ezek nem jelentettek két különböző tudományt. Később átestek a ló túloldalára, és az asztrológusok jelentős része mindazokat a tényezőket, amelyekkel a jelenkorban a csillagászat foglalkozik, gyakran profán tárgyaknak tekintette, mondván, hogy ez egy szellemidegen szféra. De valójában, hogy Guénont idézzük, „nincsen profán tárgy, csak profán viszonyulás van”. *Tehát az, hogy korábban nem vált külön az asztrológia és az asztronómia, az annak a magas színvonalú hozzáállásnak a jele, amely mindenben egy szent kifejeződést lát, amely a ma kizárólag profán asztronómiai tényezőnek tekintett tényezőkben is természetes szimbólumot, a lét-tudatban megjelenő legtermészetesebb kifejeződést látja.*

Egyszerű példa erre, hogy a jelenkorban az asztrológiát komolyan vevők is azt mondják, hogy az asztronómia a „szolgálólány”, amely az adatokat szolgáltatja, amely tudománnyal kapcsolatban nyilvánvaló-

an szükség van bizonyos minimális ismeretekre. Mert jó az, ha valakitől megkérdezik, hogy mi az aszcendens, és nem azt mondja – ahogyan László Andrásnak mondta egyszer valaki –, hogy „az a valami, ami ott a jobb oldalon van”, hanem a szférikus csillagászat megfelelő ismeretében azt mondja, hogy: *az Ekliptika és a Horizon keleti félgömbre eső metszéspontja*; és – itt ez a lényeg – ha az összes, a mondatban szereplő szónak az asztronómiai jelentését ismeri valaki, ez már önmagában eligazító sok tekintetben az aszcendens kapcsán.

Az asztronómia valóban adatokat is szolgáltat, és valóban szükségünk van asztronómiai ismeretekre, mert különben nem tudjuk, hogy mi-ben akarunk meglátni valamit. Tehát szükség van arra, hogy ezt értsük, egyre mélyebben. Ugyanakkor ezen a területen én látok egy többlet-lehetőséget is, mégpedig azt, hogy – az előbb Guénontól idézett elvnek megfelelően – ezekhez a tényezőkhöz nem mint profán, mint másodrendű tényezőkhöz lehetséges csak viszonyulni. Amikor a jelenkorban az asztrológiával kapcsolatos írásbeli hagyomány nem kellően pontosan vagy szigorúan igazít el valamiben, akkor nagyon sok tekintetben az asztronómia siethet az ember segítségére. Éppen azért, mert az asztrológia, ahogyan a világban képviselve van, az idők előrehaladtával elkezdett az okkultizmusokra jellemző problematikus szétesés felé megnyílni, viszont az asztronómia megtartotta valamilyen módon a szilárdságát, ami önmagában nem egy magas színvonalú dolog, de a szétesés ellen tud hatni.

Egyszerű példa: felvethető az a kérdés, hogy melyik a földi-emberi világban megjelenő legkiemelkedőbb vagy legfontosabb szoláris szimbólum? Erre az asztrológiai hagyomány nagyon sok mindent felsorol, a királytól kezdve a megfelelő fémeken át mindent, de valójában *a Nap mint égitest a legkiemelkedőbb szoláris szimbólum*, és az valami rossz beidegződés, hogy azért, mert fizikailag tapasztalható, alacsonyabb rendű lenne, mint valami más, amit kizárólagosan a lelkinék nevezett érzékenységgel közelítünk meg.

Ha a szolipszizmusból szemlélem a világot, vagy legalább egyre jobban törekszem arra, hogy a szolipszizmus ne csak egy névleges elv legyen, akkor azt kell mondanom, hogy ebben a földi-emberi világhoz kötött lét-tudatomban a legjelentősebb szoláris tapasztalatom a Nap mint égitest. Azért van „ott”. Az egy degenerált, valamilyen értelemben

evolucionista hozzáállás, hogy a Nap „az ősrobbanás után kibontakozó anyag-fejlődés során keletkezett”. Hát nem!

Az emberből és a centralitásból kell szemlélni a világot. A centralitást is valamilyen mértékben magamban hordozom, mert ha valahol találok centralitást, akkor önmagamban. Ebből kell a világot szemlélni, és ha így közelítek, akkor a legfontosabb szoláris szimbólum a Nap mint égitest.

További példa az asztronómia kiegészítő lehetőségeire: van egy speciális szakkérdés, erről az elmúlt százötven évben különböző irányzatok rengeteget vitatkoztak: az, hogy hogyan helyes a Ráktérítő és a Baktérítő között horoszkópot felállítani (mert itt bizonyos problémák mutatkoznak)? Mindenféle – általában spekulatív – megoldás született, olyanok, amelyek teljesen figyelmen kívül hagyják a szférikus összefüggéseket, abba a jó kis egydimenziós – mert a horoszkóp szkéma önmagában csak egydimenziós, igaz, hogy a papír kétdimenziós, de egyetlen koordináta jellemzi a helyzetet – világba belesüppedve, ahol „megvan” az asztrológiai gyakorlat, és valamilyen trükkökkel operálnak, mondván, hogy „az úgy van”, és a „megoldásuknak” a geometriai megfelelője nincsen sem égen, sem földön.

Egyszerűen meg kell nézni a kérdést csillagászatilag. Bár ez nem szorosan csillagászati kérdés, mert a jelenkori csillagászat ilyesmivel nem foglalkozik. A szférikus csillagászatnak viszont egy asztrológia számára ideális kiterjesztése vagy gazdagítása a legmegbízhatóbb módon eligazít abban, hogy ennek hogyan kell lennie, hogyan kell egy horoszkópot felállítani például a sarkkörön túl vagy akár a déli félgömbön, mert ez is egy külön kérdés volt.

Tehát a szférikus csillagászat összefüggéseit nagyon sok tekintetben figyelembe kell venni, és ha itt megfelelő összeszedettséggel, megfelelő körületekintéssel járunk el, akkor az nagyon megbízható támasztéka lesz az asztrológiai gyakorlatnak. Ismétlem, ez olykor jól jön, mert bizonyos területeken meglehetősen problematikus kérdések merülnek föl, amelyeket a hozzáférhető írásbeli hagyomány nem kellően tisztáz. Ezek némelyikének a feltárásában segíthetnek a csillagászat körébe sorolandó megfontolások, amelyeket ekkor mi valójában (szimbolikusan) felelünk.

Egy más példa a „profán” és az érvényes rossz elkülönítésének felszámolására: Az állócsillagok kvalitatív karakterének az áthagyományozása úgy valósult meg, hogy a jelenkorban nagyon sok csillagról nincs írásbeli

hagyományban átörökölt információ; hogy például a Vega csillag erősen venusi karakterű, meg esetleg kisebb mértékben jupiteri, de rengeteg látható csillagról bizonytalan az ilyen hagyomány. A 20. században sokaknak, köztük Dubravszky Lászlónak is volt egy olyan felvetése (Magyarországon ő volt ennek az ötletnek vagy elvnek az egyik képviselője, amely egy kutatási terület lehet), hogy a csillagoknak a színeképelemzése – tehát az a tudományos eljárás, ahogy a csillagokat a jelenkori tudomány a földről vizsgálni képes – elvileg legalábbis lehetőséget ad a kvalitatív karakter feltárára. Viszont vigyázni kell, mert erre nem racionálisan kell valamiféle merev struktúrát kitalálni, hanem kell legalább egy ember, aki ha belenéz a színeképelemzőbe, akkor abban, amit ott lát, képes meglátni a kvalitatív karaktert. Ennek is van tanulható része és van nem tanulható része, de elvben ez egy hibátlan gondolat.

Még számos ilyen pont van, – ezeket majd a későbbiekben érintjük –, ahol a csillagászat másodrendűnek tekintett tényezői eligazítóak.

Összefoglalva: az asztrológia a kozmikus összefüggések tudománya, amelynek a jelenkorban nagyon sok tekintetben nehézséget jelent a megfelelő megközelítése, a megfelelő képviselete. Azon kívül, hogy az ember próbálja elsajátítani az asztrológiai hagyomány – mondjuk úgy, hogy – alászálló ágát, a bizonytalanságot csökkentheti a csillagászatnak egy adekvát újra-felemelése (pontosabban mindannak, amit ma csillagászatnak neveznek), éppen annak az elvnek az értelmében, hogy ezek a tényezők sem véletlenül és esetlegesen azok, amik, hanem ezek is a kozmikus rend kifejeződései.

Másfelől pedig a centrális metafizikai princípiumokhoz való folytonos hozzákötni akarás szándékával kell az asztrológiát művelnünk, és akkor így fokozatosan, megfelelő előrehaladási ütemben tisztázódhatnak a legalapvetőbb összefüggések, tisztázódhat az asztrológia érvényességének a mibenléte, az, hogy mire és hogyan vonatkoztatható.

Én is csak megismételni tudom azt, amit László András mondott, hogy fontos az, hogy az emberben érdeklődések élnek. Általában találkozunk az ember egy alacsony színvonalú érdeklődéssel is az asztrológiában, amely tényleg a kinyerhetőségekre koncentrálna, arra, hogy az individuumot mint a földi-emberi világba beleragadt individuumot jellemezze vagy a sors alakulásáról próbáljon valamit mondani. Ha ezt az alacsony színvonalú

érdeklődést az ember nem emeli föl, akkor az asztrológiával való foglalkozás során ez bizonyos értelemben – mondjuk úgy, hogy – kielégül, és akkor a dolog leállhat. Tehát nem az a baj, ha az érdeklődés ilyen nívón áll kezdetben, de törekedni kell arra, hogy az asztrológiát ne valamilyen individualista szándékkal próbáljuk elsajátítani vagy művelni, hanem valóban szellemi céloknak alárendelve. Ennek eszköze lehet az, ha valaki kezdetben azt a célt tűzi ki önmaga számára, hogy „az asztrológia tudósa leszek”; hogy az asztrológiáért érdeklődöm az asztrológia iránt, nem pedig a gyors és közvetlen alkalmazhatóság miatt.

Ahogy más tudományokat is (egy egészséges érdeklődés esetén) nem a közvetlen alkalmazások érdekében tanulmányoz az ember, ugyanígy az asztrológiát is önmagáért kell, a teljesség igényével megközelíteni, aztán lehet majd óvatosan, a tágabb értelemben vett, a szellemi értelemben vett praxis felé is nyitni. Valójában nem is alkalmas arra, amire a legtöbben használni szeretnék a világban: nem alkalmas karakterjellemzésre, vagy személyes szintű jellemzésre. Nincs ennek értelme. Nem tudom, mi az értelme annak, hogy „olyan vagyok, hogy...”

Nyilvánvalóan van értelme a jellemzésnek abban az esetben, ha valamilyen törekvéseket gátló benső sajátosságokra ébred rá valaki azáltal, hogy az asztrológiával foglalkozik. Ebben az esetben sem úgy jellemzi, hogy te ilyen vagy, és aztán ilyen is maradsz, hanem egy adott ponton valamely akadálnak a feltárására helyezi a hangsúlyt.

A sorsalakulás is olyan kérdés, hogy ami ezen a téren „bejön”, azt akár negatívumként is értékelhetnénk. Bármit. A kellemes életeseményt, ha megijósolják nekem asztrológiai alapon, mondjuk egy értő, és az „bejön”, akkor ez azt jelenti, hogy jó masszívan a kozmikus struktúra határoz meg. Esetleg azt jelenti, esetleg nem azt jelenti, de azt is *jelentheti*, hogy annak a struktúrának az alávettjeként érkeztem el ehhez a ponthoz, és közben nem váltam szabaddá az egésztől.

Az asztrológiát kezdetben mindenképpen az asztrológia elsajátításának vagy az ebben való elmélyedésnek – mondjuk úgy, hogy – a szellemi öröméért kell megközelíteni.

A Szerző 2005. november 16-án, Budapesten elhangzott előadása alapján.